

С. 6-7.

2. Виховуємо базові якості особистості старшого дошкільника в умовах ДНЗ : методичний посібник / Г. Беленька, Н. Гавриш, С. Васильєва, В. Маршицька, С. Нечай, Г. Орлова, О. Острианська, О. Полякова, В. Рагозіна, О. Рейпольська, Н. Шкляр ; за заг. ред. Н. Гавриш. Харків : Мадрид, 2015. 220 с.

3. Мандруємо екологічною стежиною: дослідницько-експериментальна діяльність дітей дошкільного віку в природі / авт.-упоряд. : С.Ю. Павлюк, Л.С. Русан, Г.І. Колосінська. Тернопіль: Мандрівець, 2016. 168 с.

4. Українське дошкілля : [програма розвитку дитини дошкільного віку] / О. І. Білан, за заг. Ред. О.В. Низковської. Тернопіль : Мандрівець, 2017. 256 с.

*Томенюк Руслана Іванівна,
студентка магістратури спец. 012 «Дошкільна освіта»
Науковий керівник – к. пед. н., доц. Мельничук Л.Б.
ПВНЗ «Міжнародний економіко-гуманітарний
університет імені акад. С. Дем'янчука»*

ДИДАКТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІКТ В ПРОЦЕСІ ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Актуальність досліджень проблеми математичного розвитку дітей дошкільного віку зумовлена посиленням значення математики в різних галузях науки, економіки й виробництва. Водночас ця дисципліна викликає найбільші труднощі у дітей, що значною мірою пояснюється невідповідністю чинного методичного супроводу математичної підготовки на різних рівнях освіти, починаючи з дошкільного, запитам суспільства й виробництва. Відсутність співпраці, зворотного зв'язку у взаємодії з дитиною, слабка опора на раціональні механізми сприйняття й переробки інформації в одноманітних математичних іграх і завданнях, недостатнє застосування сучасних засобів, інформаційних технологій і активних

методів навчання дітей – усе це спричинює недостатній рівень розвитку здібностей до узагальнення, систематизації, аналізу, синтезу, класифікації, серіації тощо.

Аналіз проблеми логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку засвідчив різноаспектність досліджень у цій сфері як в Україні, так і за її межами. Так, вивчалися психологічні механізми лічби як розумової діяльності, генезис поняття числа (В. Давидов, М. Вовчик-Блакитна, Г. Костюк, М. Макляк); теоретико-методичні основи логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку широко та різнобічно досліджувалися Л. Брежневою; аналізувалися підходи до формування у дітей уявлень про множини (А. Маркушевич, Ж. Папі), про величину, кількісні уявлення в дітей раннього віку й шляхи їх удосконалення в дітей дошкільного віку (В. Данилова, Л. Єрмолаєва, К. Тарханова); встановлювалася взаємопов'язаність лічби й вимірювання (Р. Березіна, Н. Білоус, З. Лебедева, Р. Непомняща, О. Проскура, Л. Левінова, Т. Тарунтаєва, К. Щербакова та ін.).

Використання інформаційно-комунікаційних технологій у сучасних закладах дошкільної освіти це одна з найновіших та найактуальніших проблем педагогіки, що вимагає її детального вивчення та наукового обґрунтування. Українські дослідники (Т. Денисова, Л. Зімнухова, С. Іванова, М. Каратаєва, Н. Кириченко, О. Кореганова, Г. Лаврентьєва, Т. Поніманська та ін.) висвітлювали не лише питання застосування мультимедійних технологій у процесі навчання дітей дошкільного віку, але і можливості формування комп'ютерної грамотності у дітей, санітарно-гігієнічні й ергономічні вимоги до розвивальних комп'ютерних програм, особливості проведення занять з використанням комп'ютерної техніки. Учені наголошують на можливості вже в дошкільному періоді розвитку дитини оволодіти комп'ютерними технологіями за умови, правильно організованого навчання.

ІКТ можна використовувати у різних галузях пізнання дітей дошкільного віку. Однією з них є формування математичних уявлень. Навчання дітей дошкільного віку математики є обов'язковим компонентом програми дошкільної освіти. Математичні уявлення дітей – це початкові знання дошкільників у

галузі математики як науки. Робота з логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку, що здійснюється в закладі дошкільної освіти, є частиною загальної підготовки дітей до школи і полягає у формуванні у них елементарних математичних знань. Це, за своєю сутністю, передматематична підготовка, що є планомірним і цілеспрямованим процесом, який пов'язаний з усіма аспектами освітньої роботи закладу дошкільної освіти та спрямований на розв'язання завдань розумового виховання та математичного розвитку дітей дошкільного віку. Його відмінними рисами є загальна розвивальна спрямованість, зв'язок з розумовим, мовленнєвим розвитком, ігровою, побутовою, трудовою діяльністю [1].

У процесі логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку вихователі можуть використовувати мультимедійні презентації – набір кольорових слайдів, оформлених засобами інформаційних технологій та призначених для розкриття певної теми. Мультимедійні презентації дають можливість представити навчальний і розвиваючий матеріал як систему яскравих опорних образів, наповнених вичерпною структурованою інформацією в алгоритмічному порядку. В цьому випадку задіюються різні канали сприйняття, що дозволяє закласти інформацію не лише у фактографічному, але і в асоціативному вигляді в пам'ять дітей. Подача матеріалу у вигляді мультимедійної презентації скорочує час навчання, вивільняє ресурси здоров'я дітей [2, с. 21].

Ще однією цікавою і захопливою для дітей формою роботи з логіко-математичного розвитку є комп'ютерна гра. Комп'ютерні ігри вчать дітей переборювати труднощі, контролювати виконання дій, оцінювати результати. Завдяки комп'ютеру стає ефективним навчання цілеспрямованості, плануванню, контролю і оцінки результатів самостійної діяльності дитини завдяки поєднанню ігрових і не ігрових моментів. Дитина входить у сюжет ігор, засвоює правила, відповідно діє і прагне досягнення результатів. Таким чином, комп'ютер допомагає розвинути не тільки інтелектуальні здібності дитини, але й виховати вольові якості, такі як самостійність, зібраність, зосередженість, посидючість, спонукає дитину до співпереживання, допомоги героям ігор тощо, збагачуючи тим самим її ставлення до навколишнього світу.

У своїй роботі з логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку вихователі найчастіше використовують такі комп'ютерні ігри [3]:

- розвивальні комп'ютерні ігри, спрямовані на формування та розвиток у дітей загальних розумових здібностей, пам'яті, мислення, уваги;

- навчальні комп'ютерні ігри, які безпосередньо пов'язані з формуванням початкових математичних понять та уявлень, з основами систематизації, класифікації, синтезу, аналізу понять;

- комп'ютерні діагностуючі ігри, що допомагають педагогам виявити рівень сформованості логіко-математичного розвитку дітей;

- навчальні програми, які сприяють засвоєнню дітьми елементарних математичних уявлень та ін.;

- розвивальні програми, що сприяють пізнавальному розвитку дітей дошкільного віку і спонукають їх до самостійних творчих ігор;

- діагностичні ігри, призначені для виявлення в дітей розумових здібностей, пам'яті, уваги тощо.

Для дітей дошкільного віку існує чимало навчальних комп'ютерних програм для формування навичок лічби, математичного мислення та для загального розвитку дітей (розвиток уяви, уваги, мислення, логіки). Це такі програми як: «Десять мавпочок», «Вчимось рахувати», «Пласкі фігури», «Об'ємні фігури» та інші. Такі ігри формують у дітей навички з математики, логічного читання та письма, розвивають мислення, увагу, уяву та ін. [4]

Для ознайомлення можна скористатися іграми з дитячих розвиваючих сайтів таких як: дитячий портал «Сонечко», «Дитячий світ», «Дитяча ігрова кімната», «Мій ВАБУСОМ», «Розвиваючі ігри». Корисними будуть ігри на основі казкових сюжетів. Наприклад, гра «Математика з Алладіном» допоможе розвинути кмітливість та зорову пам'ять, «АліБаба та сорок розбійників» – спритність, кмітливість, просторове мислення [1, с. 38].

Програма «FredFish» сприяє розвитку нестандартного мислення та вміння приймати рішення. Є програми, що розвивають пам'ять та увагу. Програма «Арт-студія» вчить основам малювання, «В гостині в матері Гусині» – читанню, логічному мисленню [2, с. 24]

Інформаційно-комунікаційні технології можуть стати потужним технічним засобом навчання дітей дошкільного віку. Використання ІКТ дозволить розширити можливості педагога, створити базу для залучення дітей до комп'ютерних навчальних програм. У багатьох іграх та програмах присутні елементи новизни, сюрпризності, незвичності, в них використовуються засоби заохочення, що так любляють діти. Застосування комп'ютерів, мультимедіа та інформаційних технологій у якості дидактичних засобів використовується для підвищення мотивації та індивідуалізації навчання, розвитку творчих здібностей дітей та для створення благополучного дошкільного емоційного фону. Використання мультимедіа у навчанні не тільки збільшує швидкість передачі інформації дітям та підвищує рівень її засвоєння, а й сприяє розвитку таких процесів як увага, пам'ять, мислення, уява, мовлення, розвиває почуття кольору, композиції, бере участь у інтелектуальному, емоційному та моральному розвитку дітей [1].

ІКТ має величезні можливості, дозволяючи ефективно організувати роботу з формування математичних уявлень у дітей дошкільного віку. Однак використання цього виду технологій ускладнюється кількома обставинами:

- недостатньою інформаційною культурою та комп'ютерною грамотністю педагогів;
- недостатньою готовністю педагогів до масового використання інформаційних технологій в освітньому процесі;
- низьким рівнем забезпеченості ЗДО сучасними ІКТ;
- відсутністю методики використання ІКТ в освітньому процесі в ЗДО [1].

Значно ускладнюється робота з використання ІКТ у формуванні математичних уявлень у дітей дошкільного віку відсутністю методичної літератури та узагальненого педагогічного досвіду використання ІКТ у практиці ЗДО.

Підводячи підсумки, можна зробити наступні висновки, що впровадження ІКТ:

- сприяє підвищенню професійного рівня педагогів, спонукає їх шукати нові нетрадиційні форми і методи навчання, проявляти творчі здібності;

- сприяє підвищенню інтересу дітей до навчання, активізує пізнавальну діяльність, підвищує якість засвоєння програмного матеріалу дітьми;
- сприяє підвищенню рівня педагогічної компетентності батьків, інформованості їх про напрями діяльності дошкільного закладу та результатах конкретної дитини, співпраці батьків і ЗДО;
- впровадження ІКТ в освітній процес ЗДО дозволяє робити заняття привабливими, сучасними завдяки дизайну представленої інформації;
- комп'ютерні технології допомагають закріплювати знання, вміння, навички дітей, розв'язувати пізнавальні та творчі завдання;
- використання ІКТ дає можливість моделювати, вирішувати різні проблемні ситуації;
- допомагає перевірити правильність відповідей дітей, виконання завдань за допомогою екрану;
- використання мультимедіа у навчанні не тільки збільшує швидкість передачі інформації дітям та підвищує рівень її засвоєння, а й сприяє розвитку таких процесів як увага, пам'ять, мислення, уява, мовлення, розвиває почуття кольору, композиції, бере участь у інтелектуальному, емоційному та моральному розвитку дітей [3].

Використання інформаційно-комунікативних технологій у закладі дошкільної освіти є збагачувальним і перетворювальним фактором, який є одним із шляхів оновлення змісту освіти згідно сучасних вимог.

Список використаних джерел

1. Впровадження та поширення інформаційно-комунікаційних технологій у роботі дошкільного навчального закладу з дітьми, педагогами, батьками та громадськістю : тематичний збірник праць / упоряд.: А. А. Волосюк; за заг. редакцією Л. А. Шишолік. Рівне : РОШПО, 2015. 85 с.
2. Зімнухова Л. О. Використання ІКТ в освітньо-виховному процесі ЗДО. Херсон, 2012. 179 с.
3. Цимбалюк О. Л. Використання ІКТ у дошкільних навчальних закладах. *Педагогічний пошук*. 2013. №3. С. 36–41.
4. Червинська О. Інформаційні технології – в освітній процес. *Дошкільне виховання*. 2021. №1. С. 12-13.